

ՀԻՂՐՈՒՆԿՐԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ (< *հիղրո...*
և *երկրաբանություն*), գիտություն *ստոր-*
երկրյա ջրերի մասին: Ուսումնասիրում է
դրանց բաղադրությունը և հատկանիշնե-
րը, ծագումը, տարածման և շարժման օրի-
նաչափությունները, ինչպես նաև փոխազ-
դեցությունը ապարների հետ: Հ. սերտո-
րեն կապված է հիդրոլոգիայի, երկրաբա-
նության (այդ թվում՝ ինժեներական երկ-
րաբանության), օդերևութաբանության,
երկրաքիմիայի, երկրաֆիզիկայի և երկրի
մասին այլ գիտությունների հետ: Հենվե-
լով մաթեմատիկայի, ֆիզիկայի, քիմիա-
յի տվյալների վրա, լայնորեն կիրառում է
դրանց հետազոտման մեթոդները: Ժա-
մանակակից Հ. ընդգրկում է երկրաբա-
նական գիտելիքների մի լայն բնագավառ,
որտեղ սկսել են զարգանալ բազմաթիվ
ճյուղեր՝ ընդհանուր Հ., ստորերկրյա ջրե-
րի դինամիկա, ստորերկրյա ջրերի ռեժի-
մի և հաշվեկշռի մասին ուսմունք, հիդրո-
երկրաքիմիա, հանքային, արդ. և թերմալ
ջրերի մասին ուսմունք, ստորերկրյա ջրե-
րի որոնումների և հետախուզության մա-
սին ուսմունք, մելիորատիվ Հ., օգտակար
հանածոների հանքավայրերի Հ., ռեզիո-
նալ Հ.:

Ը ն դ հ ա ն ու ը Հ. ուսումնասիրում է ստորերկրյա ջրերի ծագումը, նրանց ֆիզիկական և քիմ. հատկությունները, փոխազդեցությունը ներփակող ապարների հետ: Ս տ ո ը ե ը կ ը յ ա ջ ը ե ը ի դ ի ն ա մ ի կ ա ն հետազոտում է ստորերկրյա ջրերի շարժումը բնական և արհեստական գործոնների ազդեցությամբ, մշակում շահագործողական հորատանցքերի արտադրողականության և ստորերկրյա ջրերի պաշարների քանակական գնահատման մեթոդներ: Ս տ ո ը ե ը կ ը ը ը յ ա ջ ը ե ը ի ռ ե ժ ի մ ի և հ ա շ վ ե կ շ ռ ի մ ա ս ի ն ու ս մ ու ն ք ը ք ն ն արկում է ստորերկրյա ջրերի այն փոփոխությունները, որոնք ընթանում են զանազան բնական գործոնների և մարդու գործունեության ազդեցությամբ: Հ ի դ ը ը ե ը կ ը յ ա ք ի մ ի ա ն ուսումնասիրում է ստորերկրյա ջրերի քիմ. բաղադրության ձևավորման պրոցեսները և այդ ջրերում քիմ. տարրերի միգրացիայի օրինաչափությունները: 1930-ական թթ. ինքնուրույն նշանակություն է ձեռք բերում ռադիոհիդրոերկրաբանությունը, որն ըզբաղվում է ստորերկրյա ջրերում ռադիոակտիվ տարրերի միգրացիայի հարցերով:

Տ ա ն ք ա յ ի ն, ա ր դ յ ու ն ա բ ե ր ա-
ն և թ ե ր ս ա լ ջ ր ե ր ի ս ա ս ի ն
ու ս ս ու ն ք ը հետազոտում է հանքա-
յին ջրերի քիմ. բաղադրությունը և ծա-
գումը, նրանց դասակարգումը հիմնական
գենետիկական տիպերի, պատկերացում
է տալիս հանքային ջրերի հանքավայրերի
ու ռեսուրսների մասին և լուծում դրանց
գործնական կիրառման պրոբլեմները
(հիմնականում առողջարանա-սանատո-
րական բուժման համար): Տարբեր տար-
րերի (յոդի, բրոմի, բորի, ստրոնցիումի,
լիթիումի, ռադիումի) բարձր պարունա-
կությամբ ջրերը, որոնք ստացել են արդ.
անունը, ուսումնասիրվում են՝ դրանցից
նշված տարրերը կորզելու նպատակով:
Թերմալ և տաք ջրերի հանքավայրերի
որոնումները, հետախուզությունը և հե-
տազոտումը կատարվում է քաղաքների
և բնակավայրերի ջերմաֆիկացման հա-
մար: Ս տ ո ր ե ր կ ր յ ա ջ ր ե ր ի ո ր ո-
ն ու մ ն ե ր ի և հ ե տ ա խ ու զ ու-

թ յ ա ն ս ա ս ի ն ու ս ս ու ն ք ը ս շ ա-
կում է ջրամատակարարման, ոռոգման և
այլ նպատակների համար անհրաժեշտ
ստորերկրյա ջրերի հանքավայրերի հայտ-

նաբերման եղանակներ, տալիս այդ հան-
քավայրերի քանակական և որակական
գնահատականը ևն: Մ ե լ ի ո թ ա տ ի վ
Հ. մշակում է ոռոգելի և չորացվող տա-
րածքների հիդրոերկրաբանական պայ-
մանների բարելավման մեթոդներ դրանց
առավել ռացիոնալ գյուղատնտ. յուրաց-
ման նպատակով: Օ գ տ ա կ ա թ հ ա-
ն ա ծ ո ն ե թ ի հ ա ն ք ա վ ա յ թ ե թ ի
Հ. զբաղվում է ստորերկրյա ջրերի ուսում-
նասիրությամբ հանքավայրերի երկրա-
բանա-արդյունաբերական գնահատման,
նրանց յուրացման և մշակման խնդիրների
տեսանկյունից: Ջարգանում են երկու ուղ-
ղություն. կարծր օգտակար հանածոների
հանքավայրերի Հ. և նավթագազաբեր
հանքավայրերի Հ., որը բացատրվում է
այդ օգտակար հանածոների հետախուզու-
թյան, յուրացման և արդյունահանման յու-
րահատկությամբ: Առանձնացվում է հ ա ն-
ք ա յ ի ն Հ., որը միջոցառումներ է մշա-
կում ստորերկրյա ջրերի դեմ պայքարելու
համար: Ռ ե գ ի ո ն ա լ Հ. հետազոտում
է տարբեր բնական պայմաններում ստոր-
երկրյա ջրերի տեղաբաշխման օրինաչա-
փությունները: